

בש"פ 19/1161 - מוסנה אלשuer נגד מדינת ישראל

**בבית המשפט העליון
בש"פ 19/1161**

לפני:

כבוד השופט י' עמיהת

העורר:

מוסנה אלשuer

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המוחזוי בתל אביב
יפו בתיק מ"ת 18-02-13898 שניתנו ביום
27.12.2018 וביום 5.2.2019 על ידי כבוד השופטים
שי זמיר וא' הימן, בהתאם

תאריך הישיבה:

ט"ז באדר א התשע"ט (21.2.2019)

בשם העורר:
בשם המשיבה:

עו"ד איתן כהן ועו"ד שי שורר
עו"ד צחי יונגר ועו"ד תמר טיטלבאום

החלטה

1. ערך לפי סעיף 53(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט המוחזוי בתל אביב-יפו מיום 27.12.2018 ומיום 5.2.2019 (מ"ת 18-02-13898, השופט ש' זמיר הושופט א' הימן), בגדון נקבע כי קיימות ראיותلقאה נגד העורר ובית המשפט הורה על מעצרו עד לתום ההליכים.

2. כתוב האישום: העורר הוא אחד הנאים (נאשם מס' 19) בפרשה הידועה במחוזותינו כארגון הפשעה של כתאי.

ביום 7.2.2018 הוגש כתוב אישום מתוקן המיחס לעורר עבירות של קשירת קשר לפשע ונשיות נשק במסגרת ארגון פשעה, לפי סעיפים 499(א)(1) ו-144(ב) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפי הנטען, חלק מהנאשמים קשו קשר לחסל אדם בשם אمسلم, שהוא מסוכן עם אחרים. במסגרת הקשר נרכשו טלפונים, הוצאה לציפית והמעורבים הצטידו בכל' נשק וברכבים. חלקו של העורר התבטא בך, שהוא ואחרים הגיעו מגילג'וליה ליפו במספר הזרים, ונשאו אקדחים מגילג'וליה ליפו ובחזרה. לצורך ביצוע התכנית לחיסולו של אمسلم, העורר סייפק לנאים אחרים לוחיות רישיון מזויפות ואופנו מסוג "טימקס". במהלך התקופה, שבו העורר ונאים נוספים במספר מקומות מסתור והמתינו עדכון מההתכנית לגבי מיקומו של אمسلم, כשהם מצוידים באקדחים, ברכב המבצעי ובלוחיות הרישוי המזויפות. סיפורו המעשה מסתם בכך שחלק מהנאשמים האחרים הגיעו לבת ים לאחר שקיבלו התראה מההתכנית על הגעתו של אمسلم, אך בשל טעות בזיהוי, רצחו ביום 27.2.2017 אדם אחר בשם וקנין ז"ל.

מצין כי לעורר מיחסות גם עבירות מס ועבירות על חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000, אך בקשה המדינה מעטרו עד לתום ההליכים נגדו לא נסמכה על אישומים אלה.

3. העורר נעצר ביום 29.1.2018 וביום 7.2.2018 הגישה המשيبة בקשה למעטרו עד לתום ההליכים. ביום 28.3.2018 הורה בית המשפט (השופטי טופף) על הכנת תסקير מעצר בעניינו של העורר, אשר התקבל ביום 7.5.2018. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון BINONI להישנות עבירות דומות מצד העורר, וכי חלופת המעצר שנבנהה בבית סבתו בגילג'וליה אינה מספקת - על אף ההתרשות החזותית מהמפתחים עצם. זאת, בשל הצורך ב"תנאים הדוקים יותר" ובהרחקת העורר מסביבתו. על כן המליץ שירות המבחן שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר.

ביום 14.5.2018 התקיים דיון בסיוםו הורתה השופטת זמיר על מעצרם של כל הנאים בפרשא עד לדין תזכורת ב-4.7.2018. העורר הגיע לבית משפט זה, בו השיג על החלטה לעצמו מבלי שהתקיים דיון בעניין מעטרו. העורר התקבל חלקי, ועניינו של העורר הוחזר לבית המשפט המוחזק לשם דיון בעניין מעטרו (ההחלטה של השופטת ד' ברק-ארזמיום 14.6.2018 בבש"פ 4293/18).

בהחלטה מיום 27.12.2018 קבע בית המשפט (השופט זמיר) כי ישן ראיות לכואורה להוכחת האישומים נגד העורר והורה על הכנת תסקיר משלים. התסקיר המשלים התקבל ביום 17.1.2019, וגם בו הומלץ שלא לשחרר את העורר לחלופת מעצר, שכן "למרות שהייתו הממושכת במעצר לא חל שינוי בעמדותיו וב███ בתנהלו". נקבע כי גם חלופת המעצר הנוספת שנבנהה (דירה שנשכרה בכרמיאל) אינה מספקת, בין השאר מכיוון שלא ברורה הבחירה בעיר כרמיאל כמקום החלופה המוצע, ומפני שהמפתחים שהוצעו אינם מתאימים לפיקוח על העורר.

4. ביום 30.1.2019 הוארק מעטרו של העורר, בהסכמהו, החל מיום 5.2.2019 למשך חמישים ימים (התקופה נקבעה על מנת "ליישר קו" עם הנאים האחרים - בש"פ 687/19, השופט ד' ברק-ארז).

5. בדין שהתקיים ביום 29.1.2019 עתר העורר לשחררו למעצר בפיקוח אלקטרוני. נטען כי חלופת המעצר שנבנהה בתסקיר המשלים עונה על הצורך שנזכר בתסקיר הראשון להרחקת העורר מסביבתו; וכי לא ברור מדוע הרושם החזובי מהמפתחים השתנה בתסקיר המשלים, במיוחד בהינתן שאמו של העורר עובדת כקצינית מבחן.

בella החלטתו מיום 5.2.2019 הורה בית המשפט (השופט הימן) על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. נקבע, בין השאר, כי שתיקת העורר בחקירהו "מחזקת את עילת המעצר ממש מסוכנות", וכי אין בחולוף הזמן מאז המעצר כדי להצדיק כשלעצמם שחרור לחופת מעצר. בית המשפט הוסיף כי לאור האינדייקציות שנמננו בתסוקיו שירות המבחן, ובהתאם של העורר לחתת סיכונים והפער בין האופן בו הציג את עצמו לבין מעורבותו בקשרים שלויים – מסוכנותו אף עליה כדי דרגה גבוהה, ולאBINONIOTI כפיה שקבע שירות המבחן.

לאור זאת, קבע בית המשפט כי "אין היתכנות עקרונית לכך של חלופת מעצר בעניינו של [העורר], אף לא בתנאי איזוק אלקטרוני". לעניין היעדר ההתייחסות לחולפה זו בתסוקיו המשלימים, קבע בית המשפט כי המלצת שלא לשחרר את העורר לחופת מעצר כללית במשתמע גם המלצה שלא לשחררו באיזוק אלקטרוני.

מכאן העורר שלפני. העורר ביקש להורות על שחררו לחופת מעצר או למעצר באיזוק אלקטרוני, והעלתה השגות בנוגע לכאורה, חלופת המעצר, ואופן ניהול ההליך.

ניהול ההליך

6. אומר בקצירה כי החלטתו של השופט הימן, נשוא העורר, היא מקיפה ומתייחסת להחלטות הקודמות שניתנו בעניינו של העורר, ולא ראייתי כי נשפט דבר מעוני. לא היה אפוא מקום לטרוניוטו של העורר על אופן ניהול ההליך. הטענה כי "נתקעה דעתו של בית המשפט קמא עוד מתחילה הדיון" בנוגע למעצרו של העורר טוב הייתה שלא הועלה. אכן, בית המשפט קמא מצא כי איננו רואה טעם לעזין בראיות חסויות מטעם התביעה, אך זאת לאחר שמצא כי "די באשר מצו לפניו" כדי להסיק את רמת המסוכנות של העורר.

ראיות לכאורה

7. באשר לראיות לכאורה, העורר ביקש להשיג על השימוש בהאזנות סתר "שלא הוטחו בעורר והפתיעו את ההגנה" לביסוס הראיות לכאורה נגדו. נטען כי היה על התביעה לנמק "הפתעה" זו, אשר מנעה ממנו הזדמנות סבירה להתגונן בנוסחא; וכי היה מקום להציג בבית המשפט אימונות של זההו קולו של העורר. יעיר, כי בית המשפט לקח בחשבון את העובדה שהעורר לא עומת עם השיחות, אך העורר הגיע על המסקנה לפיה אין בכך "כדי לכرسم בתשתיות הראייתית הלכלוארית" נגדו.

עוד טען העורר כי פגשה בין בני משפחת עראר (יריבתה של הארגון בו היה לכאורה חבר העורר), אליה התייחס בית המשפט המחויזי בהחלטתו, אינה תומכת בתשתיות הראייתית נגדו, וכי הסתמכוו של בית המשפט על פגשה זו "עומדת בסתרה לעדותו" של אחד מבני משפחת עראר.

גם בנקודה זו איני רואה להאריך, שכן ההחלטה של השופט זמיר מיום 27.12.2018 במסגרתה פורטו הראיות לכאורה העומדות לחובתו של העורר ובין היתר: הודיעות עד המדינה הקשורות את המשיב לארגון, הפקדת כספים לknutינה על ידי הארגון כאשר העורר שהוא בכלל,romo של העורר מופיע בספר הכנסות והוצאות של חברי הארגון

לצורך הפקדה הכספייה ל肯טיינה, שיחות מהازנות הסתר, מחקרי תקשורת מהם עולה כי העורר מאותר בכתבונות הרלוונטיות ובמועדים הרלוונטיים ביפו, הנשקיים באמצעות בוצע הרצח הם אותם סוג נשק שעד המדינה מסר כי המשיב נשא. על רקע ראיות אלה, אין סבירות כי עוצמת הראיות נחלשה מאחר שהازנות הסתר לא הוטחו בעורר. לדידיו, הטענה אף גובלת בעזהות מצח, בהתחשב בכך שבפני העורר הוצגו כישות שיחות מהازנות סתר, אך הואבחר להטעף בזכות השתקה ולא להגיב עליו. במצב דברים זה, אך טבעי הוא שהחוקרים לא מצאו לנכון לעמת אותו עם עוד שירות, שמא מאות, שיחות נוספות.

חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני

8. השאלה האמיתית הzcירica לעניינו היא אם יש מקום להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני.

העורר טען כי בית המשפט לא דן כדברי באפשרות החלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני, וכי לא היה מקום לפרש את התסקרים ככלילים גם התייחסות כללית לאפשרות זו. העורר חלק גם על הגדרת רמת המסוכנות שלו כ-"גבואה", בין השאר מפני שלא יוסר לו ניסיון לשבש הליכים או להימלט מהדין.

העורר הוא נאשם מס' 19 וחלקו בכתב האישום מצטמצם בעיקר לאיוש הנוגע לרציחתו של וענקי. אין חולק כי על דוח התקשרות, העורר לא שחה ביפו בחמשת הימים שקדמו לרצח. בהיבט זה, נטען כי חלקו של העורר במעשה אינו מרכז.

טענה נוספת היא, כי יש להשוות בין העורר לבין אחרים (מוראדי בחירה, נאשם מס' 21 בכתב האישום שבית המשפט הורה על שחרורו, וכן בהא מדאח, שאינו נאשם בתיק שלפנינו, אך נאשם בנפרד בעבירות סחר בנשק מול ארגון הפשיעה). העורר התמקד בעיקר בנאשם מס' 12 בכתב האישום, לו מייחסות עבירות חמורות יותר, ובין היתר, עבירות של ניסיון רצח וחטיפה לשם רצח, אך למוראות זאת, בית המשפט הורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. נטען כי "נקודת האיזון נוטה באופן מובהק לטובת העורר אל מול נאשם 12" בשל חומרת העבירות המייחסות לאחרון, בעוד "חלקו של העורר מינורי אל מול האחרים" בעבירות מושая כתוב האישום.

בנוסף, נטען כי בין שני התסקרים קיים שינוי שמהיבר ככלעצמו קבלת תסוקיר משלים נוספים. בפרט, צוין כי התסוקיר הראשון הצביע על הצורך בחלוקת המרוחקת מסביבתו של העורר, אך התסוקיר לא העלה ספקות בנוגע לההתאמתם של המפקחים. ואילו התסוקיר השני הטיל דופי במפקחים, ולא הסתפק אף בחלוקת המעוצר שהוצאה בכרמיאל.

ולבסוף, העורר העלה שתי טענות כבדות משקל לטעמי. האחת - חלוף הזמן מאז מעצרו של העורר (מעל שנה); השנייה - הצפי להתמכחות ההליך העיקרי. בהקשר זה אפנה להחלטתי בבש"פ 19/1088 בעניינו של נאשם אחר בארגון הפשיעה, שם נאמר בהחלטה שניתנה במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים:

"שלב ההוכחות עתיד להיפתח רק בחודש נובמבר, כשתיים לאחר מעצרו של המשיב. בהינתן מספר הנאים בכתב

האישום (22 נאשמים), בהינתן מספר האישומים בכתב האישום (30 אישומים); בהינתן מספר עדי הتبיעה בתיק (596 עדים הרשומים בכתב האישום); ובהתאם הנסיבות המשפוות של חומרו החקירה בתיק – אין חולק כי ענייננו במגה-תיק שניהלו צפו לאחר פרק זמן בלתי מבוטל. גם בהערכה אופטימית כי המשפט יסתהים תוך שנה, הרי שכבר כעת ניתן לצאת מנקודות הנחה כי המשיב צפו להישאר במעצר שלוש שנים".

9. ענייננו-שלמו בערר על החלטה למעצר עד תום ההליכים, והשיקולים במסגרת דין-היום זו אינם זהים למסגרת הדינית של סעיף 62 לחוק המעצרים.

באספקטריה זו, יש ליתן משקל לעילת המסוכנות. לתיאור של העורר כ"אדם נורמטיבי" שנסתבר בפלילים אין בסיס. על העורר הושתו בשעתו שהוא חודי מאשר לריצוי בעבודות שירות בשל קבלת רכב וחלקו רכב גנובים. העורר לא הצליח לרצות את התקופה בעבודות שירות ונשלח אל מאחורי סוג ובריח, שם שהוא במאסר בתקופה שבין 9.10.0217-3.5.2017.

ביום 29.10.2019, מספר ימים לאחר שנחתם ההסכם עם עד המדינה, החקירה הפכה לגליה וונצרו חלק מאנשי הארגון, כאשר במקביל המשיכו האזנות סתר ומעקבם. אחד ממכירי הארגון בשם עמרי עודה נמלט לשטחים, וגם העורר בילה חלק מהזמן בשטחים. בחודשים שקדמו למעצרו של העורר הוא היה תחת מעקב משטרתי סמי, ואני רואה ליתן משקל לטענות כי מהעובדה שהסתובב חופשי כל אותה עת, עד למעצרו בחודש ינואר 2019, יש להסיק על היעדר מסוכנות. משך אותה תקופה, ועד למעצרו, העורר עולה באזנות הסתר כאחד הפעילים בארגון. לטענת המשיבה, מכאן מקור ההבחנה בין העורר לבין נאים מס' 12, גם שלגישת המדינה לא היה מקום לשחרר את הנאים 12.

10. חלקו של העורר בפרש הרצח אכן אינם מרכזי. עם זאת, מעדותו של עד המדינה עולה כי העורר ידע שהנשך נועד לרצח, וכי "היה מסיע את הנשך, עם הלוויות, התיק עם הנשך כל יום היה יוצא וחזר – מגלאליה ליפו".

כידוע, נקודת המוצא בעבירות נשק היא כי ככל, קיימת מסוכנותה המצדיקה מעצר עד תום ההליכים מאחורי סוג ובריח, וכי רק במקרים חריגות תוכל חלופת מעצר להפגג מסוכנות זו. הלכה זו כוחהיפה גם למעצר בפיקוח אלקטронני המתאפשר בעבירות נשק חריג מטעמים מיוחדים שירשמו, כפי שמורה סעיף 22(ב)(1) לחוק המעצרים (ראו, לדוגמה, בש"פ 969/19 אלטורי נ' מדינת ישראל, פסקאות 7-8 והאסמכתאות שם (14.2.2019); בש"פ 9713/17 שקייר נ' מדינת ישראל(27.12.2017); בש"פ 6145/16 אבוחצירה נ' מדינת ישראל(15.9.2016); בש"פ 7495/16 פלוני נ' מדינת ישראל(9.10.2016)).

לנקודות מוצא זו יש להוסיף את המליצה השילולית בשני הפסקיים (על אף שככל, המפקחים נמצאו ראויים). ואם לא די בכל אלה, בא המידע המודיעיני שהוצע בבית המשפט – ואשר פרפרזה כמעט מלאה שלו נמסרה להגנה – והיתה את הCPF לחובתו של העורר. מידע זה, מחזק עוד יותר את עילת המסוכנות.

11. על רקע כל אלה, גם בהינתן מסגרת דין-היום, העורר נדחה. עם זאת, נכון חלוף הזמן, ובהתאם הCPF

להתארכות ההליכים, שמורות לעורר טענותיו במסגרת הדינית של סעיף 62 לחוק המעצרים, ואני מביע עמדה בנושא.

ניתנה היום, כ"א באדר א התשע"ט (26.2.2019).

שפט
